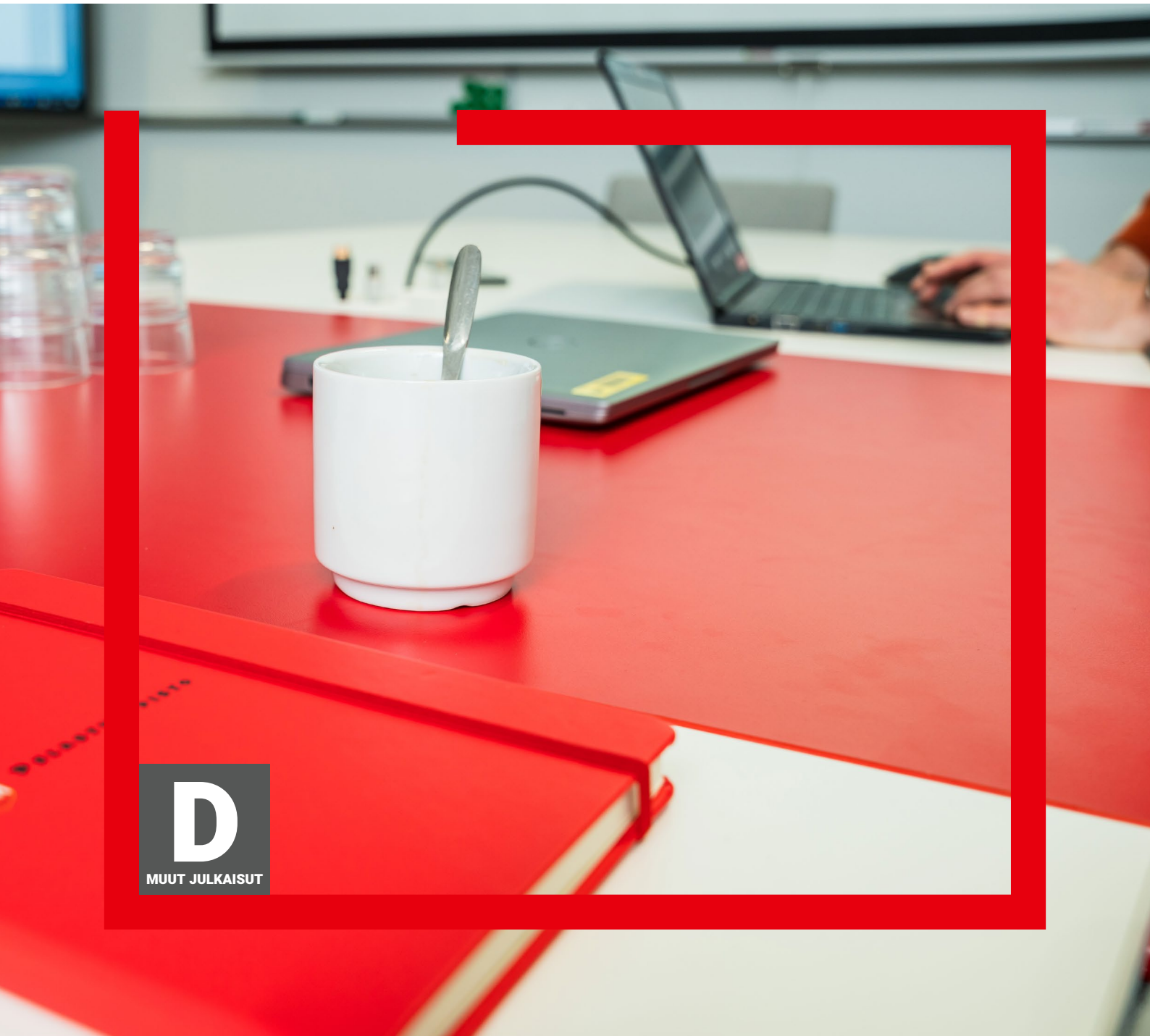

PELASTUSOPISTO

Viesti vaikuttavasti

Opas pelastusalan tutkimusviestintään

D

MUUT JULKAISUT

Viesti vaikuttavasti

Opas pelastusalan tutkimusviestintään

Pelastusopiston julkaisu

D-sarja: Muut

1/2024

ISBN 978-952-7217-77-1 (pdf)

ISSN 2342-9305 (pdf)

Pelastusopisto

PL 1122

70821 Kuopio

www.pelastusopisto.fi

Taitto: PunaMusta Oy, Sisältö- ja suunnittelupalvelut

Kansikuva: Pelastusopisto

Sisällys

Lukijalle	5
Suunnittelun avulla luot laadukasta viestintää	6
Rahoitus	6
Tutkimusviestinnän tarkastuslista	7
Tavoitteet	7
Mittarit	8
Tavoitteista ja mittaamisesta vaikuttavuuden arviointiin	8
Ydinviestit, sisällöt ja termit	9
Kohde- ja sidosryhmät	10
Aikataulut	11
Roolit ja resurssit	11
Kanavat	12
Tutkimusjulkaisut	12
Kohtaamiset	13
Journalismi ja mediatiedote	13
Sosiaalinen media	14
Eettisyys on edellytys onnistuneelle tutkimusviestinnälle	15
Tutkimusten eettinen arviointi	15
Vastuulliseen tutkimukseen kuuluu huolellisuus tutkimusaineistojen käsittelyssä	15
Tutkimuslupien hakeminen on osa vastuullista tutkimusviestintää	16
Läpinäkyvyys ja avoimuus ovat osa tutkimusta	16
Tekoälyn riskit ja hyödyt on hyvä huomioida	17
Lainsäädännön huomiointi on osa luotettavaa tutkimusviestintää	18
Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta eli julkisuuslaki	18
Tekijänoikeuslaki	18
Tietosuojalaki	18
EU:n saavutettavuusdirektiivi ja digipalvelulaki	19
Muista viestintä myös tutkimuksen päättyessä	20
Lähteet ja linkit	23
Oppaassa käytetyt julkaistut lähteet	23
Oppaassa käytetyt julkaisemattomat lähteet	23
Hyödyllisiä verkkokursseja	23
Muita hyödyllisiä linkkejä tutkimusviestintään	24
Liitteet	25
LIITE 1: Pelastusalan tutkimuksen ja tutkimusviestinnän kohde- ja sidosryhmät	25

Lukijalle

Tämän oppaan tarkoitus on auttaa arjessa ja antaa pohjatiedot toimivalle pelastusalan tutkimusviestinnälle. Oppaan viesti on **vähemmän on enemmän**. Mitä enemmän suunnitteluvaiheessa on mahdollista karsia ja selkeyttää, sitä helpompaa viestintä on koko prosessin ajan.

Viestintä on yksi tutkijan avaintaidoista ja osa tutkimustyötä. Tieto on valtaa, erityisesti jaettuna. Pelkkä jaettu tieto ei riitä takaamaan luottamusta: vastaanottajan on voitava luottaa myös tiedon jakajaan. Tässä viestinnällä on tärkeä tehtävä.

Julkisella rahoituksella tuotettu tutkittu tieto on demokratiassa yhteistä. Pääsy tiedon äärelle on perusoikeus. Muuttuvassa turvallisuusympäristössä tarve luotettavalle ja tutkimukseen perustuvalla tiedolle kasvaa.

Tutkimusviestinnän tarkoitus on tavoittaa kohderyhmänsä ja vahvistaa tai muuttaa kohderyhmien ajattelua ja toimintaa. Vaikuttavan viestinnän avulla tieto muuttuu toiminnaksi. Onnistunut tutkimusviestintä lisää esimerkiksi tiedotusvälineiden kiinnostusta tutkittaviin ilmiöihin ja tutkimustuloksiin.

Läpinäkyvä viestintä ja avoin vuorovaikutus vahvistavat luottamusta tutkijaan, tutkimusprosessiin, tutkimustuloksiin ja päätöksentekoon. Viestintä lisää avointa keskustelua ja ymmärrystä päätöksenteon kohteena olevista asioista ja vahvistaa päätöksenteon laatua.

Tämä opas on yleisluontoinen johdatus pelastusalan tutkimusviestintään. Tavoitteena on tarjota työkaluja tutkitusta tiedosta viestimiseen erityisesti pelastusalan näkökulmasta.

Hankkeella tarkoitetaan tässä oppaassa tutkimushanketta, jolla on usein ulkopuolinen rahoitus. Lisäksi opas käsittelee muun muassa tekoälyn hyödyntämistä tutkimusviestinnässä sekä tutkimusviestinnän eettisiä ja lainsäädännöllisiä kysymyksiä.

Opas on laadittu Pelastusopiston hallinnomassa ja Palosuojelurahaston rahoittamassa Tutkimustulokset timanteiksi, tiedoksi ja toiminnaksi -kehittämishankkeessa (4T) vuosina 2022–2024. Taustamateriaalina ja lähteinä on hyödynnetty muun muassa sisäministeriön ja Pelastusopiston työryhmien ja verkostojen aineistoja. Lähteisiin ei viitata suoraan leipätekstissä, mutta ne on listattu oppaan loppuun.

Antoisia hetkiä pelastusalan tutkimusviestinnän parissa!

Suunnittelun avulla luot laadukasta viestintää

Tutkimusviestintä on oleellinen osa tutkijan työtä läpi tutkimusprosessin. Sen huomiointi on tärkeää jo siinä vaiheessa, kun itse tutkimus on vielä idean ja suunnittelun tasolla.

Kun tutkimus on vielä ajatuksen tasolla, on oleellista keskustella tutkimuksen edistämistä päättävien kanssa. Näitä ovat muun muassa oman organisaation edustajat ja työn mahdollinen ohjaaja. Osa rahoittajista ohjeistaa esittelemään hankeideaa heille jo ennen hakemuksen laatimista ja hankekonsortion keräämistä.

Kun viestit ideasta ja ajatuksesta kohderyhmillesi, mieti esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

- Mitä asiasta jo tiedetään? Mitä aiheen tiimoilta on tehty? Mitä aiheeseen liittyen on suunnitteilla?
- Miten kiteyttäisit idean ja tutkimuksen hyödyn kohderyhmille, joiden puollon tarvitset?
Miksi idea on organisaatiosi ja rahoittajan kannalta merkityksellinen?
- Mitkä ovat tutkimuksen lähtötavoitteet? Miten tavoitteisiin vastataan?
- Onko ideassa kaupallista potentiaalia tai mahdollisuutta tuotekehitykseen? Olisiko tarve patentoida idea?
- Millaisia potentiaalisia yhteistyökumppaneita ja sidosryhmiä tutkimuksella olisi?
- Miten ajateltu kohderyhmä voi hyödyntää tutkimuksen tuloksia?

Perusteluja pohtiessa voi tutkimuksen relevanttiutta tarkastella esimerkiksi PESTLE-viitekehyksen avulla. Kun pystyy perustelemaan tutkimuksensa hyödyn kaikista näistä näkökulmista, on jo varsin pitkällä:

- P = Political reasons (poliittiset tekijät)
- E = Economical reasons (taloudelliset tekijät)
- S = Social reasons (sosiaaliset tekijät)
- T = Technological reasons (teknologiset tekijät)
- L = Legal reasons (oikeudelliset tekijät)
- E = Environmental reasons (ympäristötekijät).

Viestinnän suunnittelu edistää aikatauluissa pysymistä ja sitä, että viestintä näyttää selkeältä ulospäin. Suunnittelu ehkäisee sekaantumisia, työnjaon ongelmia ja ylityöllistymistä. Se tukee viestimistä tavoitteiden, kohderyhmien ja ydinviestien mukaisesti. Suunnittelu säästää aikaa ja tuottaa tulosta viimeistään tutkimuksen loppuvaiheessa.

Viestintää on hyvä suunnitella työn alkuvaiheesta lähtien koko prosessin ajan. Suunnitelmaa voi tarvittaessa päivittää työn edetessä.

Tutustu pelastusalan tutkimuksen rahoitustahoihin

Rahoitus

Rahoitus on keskeinen osa tutkimusta. Se määrittelee tutkimukselle ja sen budjetille rajat. Rahoittaja määrittelee myös hakemuksen sisältöä ja yksityiskohtia. Esimerkiksi jos rahoitus on suunnattu johtamisen tutkimiseen, on tutkimuksen näkökulmanakin todennäköisesti johtaminen.

Tutkimusviestinnän tarkastuslista

1. **Tavoitteet:** Mitä viestinnällä tavoitellaan ja miksi viestitään?
2. **Mittarit:** Miten viestinnän ja sen tavoitteiden onnistumista mitataan ja arvioidaan?
3. **Vaikuttavuuden arviointi:** Miten viestinnän vaikuttavuutta tarkastellaan?
4. **Ydinviestit, sisällöt ja termit:** Mitä ollaan kertomassa ja miksi? Jos kohderyhmälle jää yksi asia mieleen, mikä se on? Minkälaisia termejä, lyhenteitä ja aihetunnisteita tutkimuksesta käytetään?
5. **Kohde- ja sidosryhmät:** Kenelle tai mille kohderyhmille viestitään ja miksi? Mitkä ovat sisäiset ja ulkoiset kohderyhmät?
6. **Aikataulut:** Milloin viestintää tuotetaan ja miksi silloin?
7. **Roolit ja resurssit:** Kuka vastaa viestinnästä? Mikä on tutkimusta johtavan rooli, mikä on viestinnän rooli?
8. **Kanavat ja verkostot:** Mitä viestintäkanavia hyödynnetään viestinnässä? Mitä ei hyödynnetä? Miten verkostot voivat mahdollisesti olla mukana viestinnässä ja miksi?
9. **Eettiset kysymykset:** Minkälaisia eettisiä näkökulmia tutkimusviestintään liittyy? Minkälaiset tutkimuseettiset näkökulmat on tärkeä tuoda esiin viestinnässä?
10. **Lainsäädäntö:** Minkälaiset lait ja velvoitteet ohjaavat tutkimusta ja tutkimusviestintää?

Tutkimussuunnitelman ja rahoitushakemuksen laadinta ovat tutkimusviestintää, jonka tavoitteena on vakuuttaa vastaanottaja tutkimuksen merkityksestä. Kun rahoitus on myönnetty, on tärkeä huomioida rahoittajan ja muiden oleellisten organisaatioiden mainitseminen kaikessa viestinnässä. Rahoittajan käytäntöjä rahoittajan mainitsemisesta, logojen käytöstä ja brändiin liittyvistä asioista on tärkeä noudattaa.

Tavoitteet

Viestinnän suunnitteluvaiheen ensimmäinen kohta on viestinnän tavoite: mitä viestinnällä on tarkoitus saada aikaan? Tutkimushankkeissa viestinnän tavoitteet tukevat yleensä hankkeen päätavoitteita.

Tavoitteet on tärkeä purkaa konkreettiseksi toiminnaksi. Yksittäinen luku tai julkaisu ei kerro vielä paljonkaan. Oleellista on tietää ja hahmottaa, mitä laajempaa tavoitetta viestintä palvelee.

Tutkimusviestinnän tavoitteena voi olla esimerkiksi tiedon ja keskustelun lisääminen tai tutkimusaiheeseen liittyvän rahoituksen jatkuminen. Nämä ovat silti vielä laajoja ja yleisiä tavoitteita, joita on hyvä purkaa pienemmiksi. Mitä käytännössä tavoitellaan? Onko tavoitteena se, että rahoittajat

kiinnostuvat sisällöstä ja kokevat sen tärkeäksi? Tavoitellaanko sitä, että pelastusala ottaa hankkeen tai tutkimuksen aiheen, tuotokset ja tulokset osaksi päivittäistä työtään?

Viestinnän tavoitteena voi olla myös herättää luottamusta ja edistää sitoutumista hankkeeseen tai sen aiheeseen. Tavoitteena voi olla saada tietoa eri ryhmien tarpeista tai kehittää toimintaa tiedon perusteella.

Viestinnän tavoitteet on tärkeä määritellä konkreettisesti ja realistisesti kyseessä olevan aiheen ja tutkimuksen osalta. Kaikkea ei tarvitse tehdä kerralla. Viestinnässäkin **vähemmän on enemmän**. On hyvä keskittyä tekemään laadukkaasti ja toimivasti ne asiat, joihin hankkeella tai tutkimuksella on käytännössä mahdollisuus.

SMART-tekniikan hyödyntäminen on yksi keino määritellä tavoitteita ja mitata niiden toteutumista. Tekniikan mukaan tavoitteiden tulee olla konkreettisia (specific), mitattavissa olevia (measurable), toteutettavissa olevia (achievable), tarpeellisia (relevant) ja aikaan sidottuja (time bound).

Tavoitteiden määrittelyn jälkeen on tärkeä laatia tavoitteiden onnistumiselle sopivat mittarit, joita käsitellään seuraavassa luvussa.

Mittarit

Viestinnän mittaaminen kertoo, miten viestintä ja siihen liittyvät tavoitteet ovat onnistuneet. Jos viestintää ei voi mitata, on vaikea perustella viestinnän tarkoitusta. Mittaamisen on tärkeä olla säännöllistä ja systemaattista, joten mittarit on hyvä kirjata jo viestintäsuunnitelmaan.

Mittarit ovat laadullisia tai määrällisiä. Viestintää voi mitata esimerkiksi seuraamalla sosiaalisen median julkaisujen tavoitavuutta tai reaktioita. Määrälliset mittarit (esimerkiksi julkaisujen, reaktioiden tai käytettyjen kanavien määrät) eivät kuitenkaan suoraan kerro viestinnän tai tutkimuksen vaikuttavuudesta. Pelkkä lukujen tarkastelu voi antaa harhaanjohtavan käsityksen mitattavista tuloksista. Esimerkiksi yksittäinen sosiaalisen median julkaisu voi olla vaikuttavampi kuin kymmenen julkaisua, ja yksittäinen journalistisen median julkaisu juttu voi olla vaikuttavampi kuin kymmenen muissa medioissa julkaistua juttua.

Esimerkkejä laadullisista viestinnän mittareista ovat muun muassa tutkimuksesta julkisuudessa käytävän keskustelun sävy tai kohderyhmiltä haastatteluilla kerätyt näkemykset viestinnän onnistumisesta. Laadullisten mittareiden määrittäminen voi olla haastavaa, mutta niiden pohdinta auttaa kehittämään viestintää. Jos tavoitteena on saada rahoittaja kiinnostumaan sisällöistä, miten tämän onnistumista mitataan? Voiko jatkorahoitus olla onnistumisen mittari? Voiko viestinnän onnistumista olla se, että hanke tai sen aihe on käsiteltyssä alan tapahtumassa?

Lyhyesti viestinnän mittaamisen termeistä:

- **Mediaosuma** tarkoittaa yksittäistä uutista, jossa seurattava aihe on mainittu.
- **Medianäkyvyys** kuvaa yksittäisen asian (esimerkiksi hanke, tutkimus, brändi, tuote) kokonaisnäkyvyyttä mediassa tietyllä ajanjaksolla.
- **Tiedotteen läpimeno** tarkoittaa sitä, kuinka monta kertaa, missä ja millä kärjellä tiedotteen pohjalta on uutisoitu.

- **Top-mediat** ovat niitä uutislähteitä, jotka ovat käsitelleet eniten seurattavaa aihetta tietyllä (halutulla) ajanjaksolla.
- **Ansaittu näkyvyys** tarkoittaa aihetta koskevia uutisia ja mainintoja, jotka eivät ole itse tuotettuja, maksettuja tai sponsoroituja.

Yksittäinen aihe voi saada esimerkiksi määrällisesti mediaosumia, medianäkyvyyttä ja tiedotteiden läpimenoja top-medioissa. Jos ne kuitenkin eivät ole toivotunlaisia tai tavoitteiden mukaisia, voi olla aihetta päivittää viestintäsuunnitelmaa.

Joka tapauksessa mittareita valitessa on aina tärkeä muistaa, mikä viestinnän ydintavoite on ja kuka tai mikä on sen kohderyhmä. Julkaisun tykkääminen ei välttämättä kerro vielä mitään viestinnän onnistumisesta. Jos kohderyhmä on kuitenkin julkaisun avulla esimerkiksi löytänyt blogikirjoituksen, perehtynyt verkkosivuihin tai ilmoittautunut tapahtumaan, voi julkaisua pitää onnistuneena sen tuottaessa reaktioita.

On hyvä huomioida myös oman organisaation käytännöt viestintäkanavien käytön mittaamisessa. Pelastusalan sisäisen viestinnän onnistumista voi mitata esimerkiksi selvittämällä, kuinka hyvin tieto on tavoittanut vaikkapa eri puolilla Suomea sijaitsevat pelastuslaitokset ja organisaatiot. Laajoissa ja pitkäkestoisissa kokonaisuuksissa viestinnän tavoitteita on hyvä jakaa pieniksi, konkreettisiksi alatavoitteiksi, joiden toteutumista voi seurata yksittäisten toimenpiteiden avulla.

Tavoitteista ja mittaamisesta vaikuttavuuden arviointiin

Viestinnällä tavoitellaan aina vaikuttavuutta. Viestinnän arviointia voi jäsentää jakamalla asiat tavoitteiden ja mittareiden mukaisesti.

Taulukko 1: Kaksi esimerkkiä tavoitteista, mittareista, vaikuttavuudesta ja arvioinnista.

Kategoria	Tavoite	Mittari	Vaikuttavuus	Arviointi
Tiedotteen läpimeno (määrällinen)	Viisi alueellista ja viisi valtakunnallista uutisointia tiedotteen pohjalta	Tiedotteiden läpimeno alueellisesti/ valtakunnallisesti	Aihe on näkyvillä ja keskusteluissa alueellisesti ja valtakunnallisesti	Miten tulokseen päästiin, missä onnistuttiin ja mitä olisi pitänyt tehdä toisin?
Tiedon lisääminen pelastusalan sisäisesti hankkeessa kehityksen menetelmän toimivuudesta (määrällinen ja/ tai laadullinen)	Hankkeessa kehitetty menetelmä on käytössä kaikilla pelastuslaitoksilla (100 %)	Menetelmän käyttöaste pelastuslaitoksilla (%)	Menetelmän avulla pelastuslaitokset voivat tehdä asian tehokkaammin	Miten menetelmä on käytössä, mikä vaikutti sen käyttöönottoon, jäikö se jossain käyttämättä, miksi?

Viestintää on hyvä seurata ja arvioida koko tutkimuksen ajan. Hankkeissa myös esimerkiksi ohjausryhmä on hyvä pitää tietoisena hankkeen viestinnästä ja sen seurannasta. Ohjausryhmän sidosryhmät ja muut tutkimusta läheltä seuraavat yhteistyökumppanit ovat myös otollisia palautteen ja kehitysehdotusten antajia.

Hankkeen edetessä on tärkeä arvioida viestinnän vaikutuksia ja tarkastella sitä, miten viestintä on käytännössä onnistunut. Minkälaisia korjauksia on tehty, jos jokin asia ei ole toiminut?

Valitse tutkimuksellesi tai tutkimushankkeellesi napakka, selkeä, kuvaava ja kiinnostusta herättävä nimi. Pohdi myös, millainen lyhenne nimestä on mahdollista muodostaa. Miten nimi taipuu aihe-tunnisteeksi sosiaalisessa mediassa?

Ydinviestit, sisällöt ja termit

Tutkimuksen alkaessa ja viestinnän suunnittelun alkuvaiheessa on tärkeä pysähtyä viestinnän ydinviestien äärelle. Mitä ja miten asiasta halutaan viestiä?

Pelastusalalla on erilaisia ammattitermejä, ja suunnitteluvaiheessa onkin hyvä linjata, mitä termejä käytetään. Halutaanko välttää jotakin tiettyä termiä tai yleistajuistaa jotakin toista? Puhutaanko pelastusalasta vai pelastustoimesta, paloasemista vai pelastuslaitoksista? Miten käytetään sopimuspalokuntiin tai pelastusalan eri ammattiryhmiin liittyviä termejä?

Yhdenmukaiset termit antavat selkeän kuvan tutkimuksesta. Termit ja kieli muuttuvat ajassa, joten on hyvä miettiä, mitä niillä tavoitellaan. Halutaanko, että viesti kuulostaa nykyaikaiselta, on ymmärrettävä kansainvälisesti tai herättää positiivisia mielikuvia aiheesta? Myös tutkimuksen nimi on viestintää: selkeä, helposti ymmärrettävä, kiinnostusta herättävä ja tutkimusta kuvaava nimi jää mieleen.

Viestinnässä huomioidaan myös oman organisaation ja rahoittajan ohjeita esimerkiksi käytävästä sanastosta, sävystä ja ilmeestä. Organisaatiot ohjeistavat usein kuvien ja logojen käytöstä ja muusta markkinointi- ja esitysmateriaalista.

Nimeä valittaessa voi miettiä valmiiksi mahdolliset lyhenteet ja aihetunnisteet eli hashtagit. Aihetunnisteissa on hyvä huomioida helppo saavutettavuus: kun yleisö lisää aihetunnisteen seurattavien listalle, saa kaikki tulevatkin aiheeseen liittyvät julkaisut näkyviin. Tämän vuoksi tutkimuksella olisi hyvä olla oma, erottuva ja läpi tutkimuksen käytettävä aihetunniste.

Termejä on hyvä testata ääneen lukemalla, huomioimalla lyhenteiden kaksoismerkitykset ja pitämällä mielessä suomen kielen ääkköset. Esimerkiksi termi **välittää** muuttuu sähköisessä kielessä termiksi **valittaa**. Termin **ehkäisy** merkitys voi muuttua, jos sen lyhentää termiksi **ehkä**. **PT** voi tarkoittaa pelastusalalla toimiville pelastustoimea, mutta lyhenne viittaa arkikielessä usein myös **personal traineriin**.

Valinnat ovat osa ydinviestien pohdintaa yhtä lailla kuin itse ydinviestien muu sisältö: mitä halutaan kertoa tästä aiheesta? Ennakkoon mietityt ydinviestit auttavat tutkijaa tuottamaan sisältöä tehokkaasti ja nopeasti ilman tarvetta aloittaa viestintää joka kerta alusta. Ydinviestit säästävät aikaa, yhdenmukaistavat viestintää ja tekevät siitä johdonmukaista.

On myös tärkeä varmistaa, että tutkimus, sen ydinviestit ja tulokset löytyvät verkkosivuilta hakukoneilla. Tähän tarvitaan usein hakukoneoptimointia, johon voi pyytää apua esimerkiksi oman organisaation viestinnän asiantuntijoilta.

Hyvä viestintä kertoo aina yhden asian kerrallaan. Jos asiaa on paljon, on parempi luoda monta ydinviestiä kuin yrittää paketoita kaikkea yhteen viestiin.

Kohde- ja sidosryhmät

Viestiessä on oleellista pysähtyä linjaamaan, kenelle viestitään ja miksi. Vaikuttava viestintä on kohderyhmän näkökulmasta yleensä merkityksellistä, yllättävää, kiinnostavaa, ajankohtaista tai läheistä – tai useampia näistä. Nämä ovat myös tyypillisiä median uutiskriteerejä, joiden pohjalta toimituksissa päätetään, tartutaanko aiheeseen vai ei.

Pelastusalan tutkijan kohde- ja sidosryhmät eivät ole yksi samanmielinen joukko, joka seuraisi samoja kanavia tai käyttäytyisi muuten samalla tavalla keskenään. Kiinnostuksen kohteet ja odotukset viestinnälle voivat olla hyvin erilaisia, ja aikaa vietetään eri kanavien parissa.

Kohde- ja sidosryhmien tavoittamisessa voikin hyödyntää viestinnän palvelumuotoilua. Kohderyhmäymmärrystä lisää, kun hankkii tietoa siitä, miten ja missä kanavissa eri kohderyhmiä tavoittaa. Kohderyhmän asemaan asettuminen, kiinnostuksen herättäminen ja vuorovaikutus edistävät viestin tavoittavuutta.

Lisäksi on tärkeä pysähtyä miettimään, millaista vaikuttavuutta viestinnälle tavoitellaan kunkin kohderyhmän parissa. Kaikki sisältö ei kiinnosta kaikkia. Jokaiselle jotakin -ajattelulla oleellimmat kohderyhmät voivat jäädä kokonaan tavoittamatta.

Pelastusalan tutkijat ja asiantuntijat voivat pitää aiheita hyvinkin kiinnostavina, vaikka ne eivät aukeaisi alan ulkopuoliselle. Toisaalta tutkijasta itsestäänselvältä vaikuttava asia voi ulkopuolisen mielestä olla hyvinkin kiinnostavaa.

Pelastusalan tutkimusviestinnässä tärkeitä kohde- ja sidosryhmiä on lueteltu seuraavassa:

Rahoittajia kiinnostaa usein tutkimuksen tuottama lisäarvo. Rahoittaja odottaa tietoa siitä, mitä uutta tutkimus tuottaa, mitä hyötyä siitä on ja miten se palvelee rahoittajan odotuksia.

Hankekonsortio eli tutkimukseen osallistuvat yhteistyökumppanit ovat kiinnostuneita siitä, miksi oman organisaation on tärkeä sijoittaa hankkeeseen aikaa ja työpanosta. Yhteistyökumppaneille on tärkeä viestiä tutkimukseen osallistumisen hyödyistä.

Media tavoittaa laajoja ja monipuolisia kohderyhmiä, ja sen rooli tutkimustiedon jakamisessa ja yleistajuistamisessa voi olla merkittävä. On tärkeä huomioida, että media ei ole tutkijalle itsestään selvä väline, vaan se on yksi kohderyhmistä.

Päätäjät voivat kiinnostaa tutkimusten ja niiden tulosten vaikutukset päätöksenteolle. Viestintä lisää ymmärrystä päätöksenteon kohteena olevasta, tutkimukseen liittyvästä asiasta.

Hyödyntäjät ovat esimerkiksi pelastusalan henkilöstö, opettajat, pelastusjohtajat, esihenkilöt, asiantuntijat, toiset tutkijat, opinnäytetyön tekijät ja muut kohderyhmät, jotka käyttävät tutkimuksen tuottamaa tietoa omassa työssään.

Väestö ja yleisö eli muun muassa asiakkaat voivat olla viestinnän suoria kohderyhmiä tai saada tiedon edellä mainittujen kohderyhmien kautta. Asiakkaiden suora tavoittaminen voi olla yksi tutkimusviestinnän tavoitteista. Esimerkiksi turvallisuusviestintäkampanjaan liittyvällä tutkimuksella voi tavoitella suoraan kampanjan kohderyhmiä ja asiakkaita.

Aikataulut

Viestinnässä aikataulut ovat tärkeitä. Suunnittelu- vaiheessa tehty aikataulu luo rytmiä viestinnälle. Aikatauluissa on hyvä huomioida oman tutkimuksen kannalta oleelliset tapahtumat, pelastusalan tapahtumat ja tyypillisimmät yhteiskuntaan vakiintuneet tapahtumat kuten lomakaudet, juhlapyhät ja viikonloput. Myös merkittävät yhteiskunnalliset tapahtumat, kuten vaalit, on hyvä huomioida.

Päätäjillä ja muilla tiedon hyödyntäjillä voi olla akuutteja tietotarpeita päätöksenteon tueksi nopeastikin. Säännöllinen viestinnästä huolehtiminen ja materiaalien ylläpito äkillisiä tilanteita varten auttaa. Yllättäviinkin tarpeisiin pystyy vastaamaan hyvällä valmistautumisella.

Roolit ja resurssit

Viestintä on aina vuorovaikutusta, joten suunniteltaessa on hyvä pohtia myös keskusteluun osallistumisen resursointia. Kuka vastaa mahdollisiin kysymyksiin, kun viesti on julkaistu? Milloin tutkija tai tutkimuksesta viestijä on lomalla tai muuten tavoittamattomissa? Kuka silloin vastaa asiasta?

E erityisesti keskustelua herättävissä aiheissa on hyvä suunnitella julkaisujen moderointia eli sisälön valvontaa ja sitä, missä ja miten kommentointi mahdollistetaan. Voi olla toimiva ratkaisu poistaa kommentointi sellaisen aiheen ympärillä, jonka keskustelu ei etene rakentavasti tai kunnioittavasti.

Usein tutkija on itse päävastuussa tutkimuksensa viestinnästä. Yhteistyökumppaneiden ja oman organisaation asiantuntijoiden kanssa voi kuitenkin keskustella mahdollisesta viestintäavusta. Saako kollegalta esimerkiksi apua oikolukuun tai neuvoja viestin kiteyttämiseen? On hyvä huomioida myös vastavuoroisuus: millainen kollega itse olen ja miten suhtaudun toisten tukipyyntöihin? Voisiko kollegoista löytää luotettavan henkilön, jonka kanssa jakaa asioita puolin ja toisin?

Suunnitelmaan on hyvä kirjata viestintätoimien roolitus: Kuka vastaa viestinnän tuotannosta? Kuka vastaa oikoluvusta ja viimeistelystä? Kuka puolestaan huolehtii julkaisusta? Roolien määrittelyssä on hyvä huomioida oman organisa-

tion ja mahdollisen rahoittajan linjaukset: joissain tutkimushankkeissa viestintävastuut voidaan joutua rajaamaan toisia tarkemmin.

Kanavat

Viestintäkanavien valinnassa ratkaisevat kohderyhmät ja tavoitteet. Jokaisella on käytettävissään rajallinen määrä aikaa viestintään, mikä koskee viestien tuottajien lisäksi niiden vastaanottajia.

On hyödyllisempää tehdä vähemmän huolellisesti kuin paljon huolimattomasti. Kun aikaa on rajallisesti, on hyvä priorisoida tärkeimpiin ja toimivimpiin asioihin. Kun käytettävät kanavat on linjattu tavoitteet ja kohderyhmät huomioiden, myös yleisö löytää asian helpommin.

Viestintäkanavien suunnittelussa on tärkeä huomioida sekä sisäinen että ulkoinen viestintä. Sisäisellä viestinnällä voidaan tarkoittaa organisaatioiden tai pelastusalan sisäistä viestintää. Sisäistä viestintää ovat esimerkiksi intranet eli sisäisille kohderyhmille rajatut lähiverkot, sähköposti, puhelin, viestintä- ja yhteistyöalustat sekä erilaiset kasvokkain tapahtuvat kohtaamiset.

Ulkoinen viestintä on taas organisaatiosta tai pelastusosalta ulospäin suuntautuvaa viestintää. Ulkoista viestintää ovat esimerkiksi verkkosivut, uutiskirjeet, sosiaalinen media, blogit, opetus, julkaisut, sähköpostit ja pikaviestit.

Termit linkittyvät toisiinsa: onnistunut sisäinen viestintä heijastuu myös ulospäin, ja onnistunut ulkoinen viestintä tukee sisäistä viestintää. Seuraavassa on avattu tarkemmin pelastusalan tutkimusviestinnän näkökulmasta oleellisia kanavia ja välineitä.

Kanavavalinnat on tärkeä tehdä tavoitteet ja kohderyhmät edellä. Jos kohderyhmä ei käytä tiettyä kanavaa, voi olla turha viestiä kyseisellä kanavalla.

Tutkimusjulkaisut

Tutkimusraportissa ja muissa tuloksista kertovissa materiaaleissa jäsenneily ja tiivistetty tieto on osa toimivaa tutkimusviestintää. Lyhyehköjen ja tutkimuksen ydintulokset kiteyttävien Policy Brief -julkaisujen avulla esimerkiksi päätöksentekijät voi saada kiinnostumaan tutkimuksesta ja hyödyntämään tuloksia päätöksenteossa.

Usein tutkimushankkeen edetessä tehdään väliyhteenvetoja. Niihin kootaan menneet tapahtumat ja tehdyt havainnot sekä kerrotaan, mitä tapahtuu seuraavaksi. Raportointivaiheessa ilmaistaan selkeästi, mihin tulokset perustuvat, millä menetelmällä ne on tuotettu ja mitä reunaehtoja tiedon hyödyntämiseen liittyy. Tutkimusjulkaisussa eritellään, mikä on tutkittua tietoa ja mikä perustuu asiantuntijanäkemyksiin.

Tutkimuksessa käytettävät haastattelukutsut, kyselysaatteet ja erilaiset lomakkeet vaikuttavat vastaanottajalle tutkimuksesta ja tutkijasta välittyvään kuvaan.

Jos tutkimuksella tai sen tuloksilla on merkitystä esimerkiksi yhteiskunnalle tai sen taloudelle, on tutkimuksen teemoja hyvä nostaa viestinnässä esiin. Raportoinnissa voi tuoda esiin esimerkiksi tutkimuksen tuottamia säästöjä, rahoitusta, työllistäviä vaikutuksia, osaamispääoman lisääntymistä tai toimintojen kehittymistä.

Tutkija voi kirjoittaa tutkimuksestaan sisältöjä ja tarjota niitä julkaistavaksi pelastusalaan liittyviin tiedejulkaisuihin. Ne ilmestyvät säännöllisesti ja tarjoavat tietoa muille tutkijoille ja alan ammattilaisille. Tiedelehdissä julkaistuja artikkeleita pidetään pysyvinä tieteellisinä dokumentteina, joihin voidaan viitata myös toisissa julkaisuissa ja päätöksenteossa.

Akateemisten aikakauslehtien lisäksi on myös laajoille yleisöille suunnattuja tiedettä yleistajuistavia tiedelehtiä, joiden artikkelit pohjautuvat usein akateemisten julkaisujen artikkeleihin. Jos tutkimus on tehty osana opintoja tai opinnäytteenä, se julkaistaan yleensä myös erikseen oppilaitoksen julkaisukäytäntöjen mukaan.

Pelastusopiston julkaisema **Pelastus- ja turvallisuustutkimuksen vuosikirja** tarjoaa pelas-

tus- ja turvallisuusalan kotimaiselle tutkimukselle vuosittain ilmestyvän vertaisarvioidun foorumin. Vuosikirjassa julkaistaan tutkimuksia sisäisestä turvallisuudesta, toimialojen rajoja ylittävää sekä kolmannen ja neljännen sektorin toimintaan liittyvää turvallisuustutkimusta. Tutkimus voi olla empiiristä, teoreettista, käsitteellistä tai menetelmiä kehittävää. Se voi käsitellä toimialojen sisällöllisiä kysymyksiä tai laajasti toimintaympäristöön liittyviä teemoja. [Tutustu pelastus- ja turvallisuustutkimuksen vuosikirjaan.](#)

Esimerkkejä tutkimusraporteista

- **Pelastusopiston tutkimusraportit** ovat sähköisessä muodossa ladattavissa Pelastusopiston verkkosivustolla: [Tutkimukset - Pelastusopisto \(verkkokirjasto.fi\)](#).
- **Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEKin tutkimusraportit** julkaistaan järjestön verkkosivustolla: [Julkaisut – SPEK \(spek.fi\)](#)
- **Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston julkaisut** löytyvät sen tietopankista: [Tietopankki | Pelastuslaitokset \(pelastuslaitokset.fi\)](#)
- **Sisäministeriön julkaisut löytyvät ministeriön verkkosivulta:** [Julkaisut - Sisäministeriö \(intermin.fi\)](#)

Esimerkkejä pelastusalan kansainvälisistä tieteellisistä julkaisuista

- [International Journal of Emergency Services | Emerald Insight](#)
- [International Journal of Geographical Information Science | Taylor & Francis Online \(tandfonline.com\)](#)
- [Fire Safety Journal | ScienceDirect.com by Elsevier](#)
- [International Emergency Nursing | Journal | ScienceDirect.com by Elsevier](#)
- [BMC Emergency Medicine](#)
- [International Journal of Injury Control and Safety Promotion](#)

Kohtaamiset

Tapahtumat, esiintymiset, webinaarit ja erilaiset verkostot tarjoavat hyödyllisiä viestintäkanavia. Tieteen yleistajuistamiseen tähtäävät tiedetapahtumat tuovat yhteen tutkijat ja eri kohderyhmät.

Myös kokoukset ja keskustelut ovat merkityksellisiä. Asian kertominen ja aiheesta keskustelu kiteytetysti, selkeästi ja kiinnostavasti on osa toimivaa tutkimusviestintää. Tutkimuksen kannalta tärkeiden sidosryhmien edustajien kohtaaminen on usein arvokasta myös varsinaisten kokousten ulkopuolella.

Pelastusalalla eri hankkeet ja verkostot järjestävät tutkimusta esitteleviä webinaareja, joihin voi tarjota omaa aihettaan esiteltäväksi. Pelastusopiston 4T-hankkeen ja Suomen Palopäälystöliiton Tunti tutkittua tietoa turvallisuudesta -webinaarisarja ajankohtaisista pelastusalan tutkimuksista toteutettiin vuosina 2022–2024. [Katso tallenteet Palopäälystöliiton Youtube-kanavalta.](#)

Pelastusalalla toimii asiantuntijaverkostoja ja tutkijayhteisöjä, jotka keskusteleval tutkijan työstä, esittelevät tutkimuksia, kehittävät alan tutkimustyötä ja jakavat toimivia käytäntöjä.

Journalismi ja mediatiedote

Journalistinen media on tutkijalle tärkeä viestintän kohderyhmä. Median avulla tutkija voi tavoittaa kohderyhmiään laajasti ja saada asialleen lisää huomiota.

Mediatiedote on keino kertoa medialle, että on tapahtunut jotakin, josta olisi tärkeä kiinnostua. Mediatiedote havahduttaa aiheeseen ja onnistuessaan kannustaa mediaa tekemään aiheesta juttua. Pelastusalan tutkijan on hyödyllistä huomioida mediayhteistyössä myös alan ammattijulkaisut.

Pelkkä tutkijan näkemys oman tutkimuksen tärkeydestä ei riitä. Medialle on tärkeä osata kertoa, miksi tulokset ovat tärkeitä ja asia on merkityksellinen. Helposti lähestyttävä sisältö kiinnostaa ihmisiä, kun se keskittyy ihmisten arkeen eikä vain organisaatiotason ilmiöihin.

Sosiaalinen media

Sosiaalinen media on yksi mahdollisuus tavoittaa eri kohderyhmiä. Se tarjoaa tutkijalle suoran mahdollisuuden olla vuorovaikutuksessa kohderyhmien kanssa, osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun, tuottaa sisältöä, luoda keskustelua ja saada tietoa oman tutkimuksen aihepiiristä, verkostoista ja rahoitusmahdollisuuksista. Viestiminen sosiaalisen median kanavilla voi lisätä luottamusta tutkimusta ja tietoa kohtaan, kun sisältö on yleistajuista ja helposti lähestyttävää.

Sosiaalisen median käytössä on hyvä punnita viestinnän tavoitteita: mitä on tarkoitus kertoa, missä on tarkoitus kertoa, mitä sisältöjä on tarkoitus tuottaa ja miksi? Kanavien valinnassa on tärkeä huomioida myös kanavien välittämä arvomaailma. Onko kanavan kommunikointitapa toimiva suhteessa omaan tutkimukseen ja asiantuntijuuteen? Miten esimerkiksi vihapuheeseen puututaan? Kuka tai mikä taho kyseistä some-kanavaa hallinnoi ja minkälaisia tietoturvariskejä sen käyttöön liittyy?

Omilla kasvoilla osallistuminen voi vahvistaa kohderyhmien luottamusta, mutta se vaatii myös tutkijalta paljon. Organisaatiotileillä on edelleen paikkansa pelastusalan tutkimusviestinnässä. Henkilö- ja organisaatiotileillä on usein myös erilaisia kohderyhmiä.

Sosiaalisen median kanavilla on erilaisia toimintalogiikkoja ja tavoitteita. Kanavien kehitys on nopeaa, ja ne ovat usein isojen kaupallisten teknologiaorganisaatioiden omistuksessa.

Somen kanavavalintoja onkin hyödyllistä arvioida suhteessa hyötyihin ja haittoihin. Toimimattomista kanavista on hyvä luopua. Lisäksi sosiaalisessa mediassakin on tärkeä olla toimintamallit, jotka ohjaavat mahdollisissa haasteissa kuten epäasiallisessa viestinnässä.

Pohdi

- Mitkä kanavat toimivat viestisi kannalta erityisen hyvin?
- Mistä kanavista olisi hyvä luopua?
- Mitä tavoitteet eri some-kanavien käytöllä?
- Voisitko kokeilla jotain itsellesi uutta kanavaa, jolla tavoittaisit kohderyhmäsi vielä paremmin?

Eettisyys on edellytys onnistuneelle tutkimusviestinnälle

Avoimuus on edellytys tieteen vaikuttavuudelle. Avoin tiede tarkoittaa julkaisujen saatavuuden edistämistä, avoimen lähdekoodin ja avoimien standardien hyödyntämistä sekä tutkimusprosessin ja tulosten julkista dokumentointia.

Avoin tiede luo osallistumismahdollisuuksia ja tarjoaa pääsyn tiedon äärelle. Avoimuus edistää tieteen ja tutkimuksen kehitystä. Se parantaa tutkimusten laatua ja toistettavuutta. Mitä laajemmin tutkimuksen tulokset ovat saatavilla, sitä tehokkaammin ne ovat hyödynnettävissä käytännössä.

Avoimuutta voi soveltaa kaikissa tutkimuksen vaiheissa, mutta avoimuutta ei sovelleta yhtä paljon kaikkialla. Tieteenalojen välillä on suuria eroja, ja niiden omat eettiset ohjenuorat on hyvä huomioida.

Avoimeen tieteeseen sisältyy laajoja kokonaisuuksia kuten avoimesti julkaistu data, tutkimuksen esirekisteröinti ennen datankeruuta, avoimet opetusmateriaalit ja avoin vertaisarviointi. Tieteen avoimuus on aina ollut osa vastuullista tiedettä. Silti jotkin tieteelliset nykykäytännöt ovat ristiriidassa sen periaatteiden kanssa. Esimerkiksi tulosten julkaiseminen vertaisarvioituissa julkaisuissa on tutkijalle meriitti, vaikka tieteelliset julkaisut eivät välttämättä ole vapaasti kaikkien luettavissa.

Tutkimusten eettinen arviointi

Suomessa tutkijoiden viestintää ohjeistaa **hyvä tieteellinen käytäntö** (HTK), englanniksi good scientific practice. Se on Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) laatima menettelyohje, jonka tarkoituksena on varmistaa tieteellisen tutkimuksen eettinen hyväksyttävyyys ja tutkimustulosten uskottavuus. Hyvän tieteellisen käytännön rikkominen voi joissakin tapauksissa rikkoa myös rikosoikeudellisia säännöksiä.

Vastuulliseen tutkimukseen kuuluu huolellisuus tutkimusaineistojen käsittelyssä

Vastuulliseen tutkimukseen liittyy kaikkien aineistojen huolellinen käsittely. Henkilötietoja sisältäviä aineistoja käsitellään tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Vastuullinen tutkimus noudattaa voimassa olevia ohjeita tietojen salassapidosta, luottamuksellisuudesta ja vaitiolovelvollisuudesta.

Kaikessa tutkimusaineistojen hallinnassa on tärkeä huomioida voimassa olevat lait ja osallistujien suojeltavat intressit kuten yksityisyysensuoja, tietoturva, tietosuoja ja itsemääräämisoikeus. Tutkimusviestinnän kannalta olennaisia lakeja avataan myöhemmin tässä oppaassa.

Aineistonhallinta on oleellinen osa tutkimusta ja sen viestintää. Aineistonhallintaa auttaa hyvä suunnittelu. Sen tarkoitus on varmistaa, että tutkimusaineistojen käsittelyssä noudatetaan tutkimuksen ja tutkimusviestinnän eettisiä periaatteita ja hyvää tieteellistä käytäntöä. Ennen tutkimuksen aloitusta ja aineistonkeruuta on tärkeä tarkistaa, edellyttääkö tutkimus eettistä ennakoarviointia.

Tutkimuslupien hakeminen on osa vastuullista tutkimusviestintää

Tutkimuksen kohdistuessa ihmisiin osallistujilta tarvitaan suostumus osallistumiselle. Useat organisaatiot edellyttävät tutkimuslupien hakemista. Lupakäytännöt vaihtelevat, ja ne on hyvä varmistaa organisaatio- ja tapauskohtaisesti.

Aikaikäisten tutkimukseen osallistuvien huoltajien on saatava tieto ja ymmärrys siitä, miksi tutkimus tehdään ja miten osallistujien turvallisuus on taattu. Tutkimusetiikkaan kuuluu tutkimukseen osallistuvien arvostava kohtaaminen ja yksityisyysensuojasta ja tietoturvallisuudesta huolehtiminen.

Läpinäkyvyys ja avoimuus ovat osa tutkimusta

Tutkijan etiikkaan kuuluu tuloksista viestiminen avoimesti ja rehellisesti.

Viestintä yhteiskunnallisten teemojen ja turvallisuusaiheiden ympärillä on toisinaan tasapainoilua eri intressien ja mielipiteiden maastoissa. Toisinaan tutkija joutuukin kohtaamaan myös viestinnän mahdollisia varjopuolia.

Tutkimusetiikka edellyttää, että tutkija ei silottele, vääristele tai peittele tuloksia, vaikka tutkimuksen tulokset eivät tukisikaan esimerkiksi organisaation tai toimialan strategisia tavoitteita. Myös vaikeista aiheista ja tuloksista on tärkeä viestiä, vaikka ne voivat jakaa mielipiteitä.

Rehellinen ja tutkimusetiikkaan liittyvä avoin keskustelu toimii tutkimuksesta viestivän ohjenuorana haastavissakin tilanteissa. Tutkija on vastuussa tiedeyhteisölle, itselleen ja tutkimuksen yleisöille siitä, että hän raportoi tulokset avoimesti ja totuudenmukaisesti ja perustaa viestinsä luotettavilla menetelmillä saatuihin tuloksiin.

Haastavista asioista on hyvä keskustella ensin sisäisesti ja vasta sen jälkeen ulkoisesti. Ristiriitaiset tai ei-imartelevat tulokset voivat kääntyä mainevoitoksi, kun aiheesta keskustellaan avoimesti, perustellen ja rehellisesti.

Omista tavoitteista ei myöskään tarvitse luopua, vaikka aiheen merkitystä kyseenalaistettaisiin. Eri aloilla on tärkeää käydä sisäisesti keskustelua myös tutkittaviksi valikoituvista teemoista.

Tutkijan on tärkeä varautua myös mahdolliseen informaatiovaikuttamiseen, maalittamiseen ja häirintään, erityisesti kiistanalaisissa teemoissa. Jo ennen haastavia tilanteita on tärkeä keskustella aiheesta omassa organisaatiossa. Tukea tilanteisiin voi pyytää tutkijayhteisöistä, viestinnän asiantuntijoilta ja muilta kollegoilta. Erityisesti ja ensisijaisesti tukea on tärkeä saada oman organisaation johdolta ja HR-asiantuntijoilta, joiden vastuulle kuuluu myös tutkijan työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistäminen.

Tutkija on vastuussa tiedeyhteisölle, itselleen ja tutkimuksen yleisöille siitä, että hän raportoi tulokset avoimesti ja totuudenmukaisesti ja perustaa viestinsä luotettavilla menetelmillä saatuihin tuloksiin.

Tekoälyn riskit ja hyödyt on hyvä huomioida

Tekoäly ei ole uusi asia. Tekoäly tarkoittaa tietokoneohjelmia ja järjestelmiä, joille ominaista on kyky tehdä ihmisälykkyyttä vaativia asioita, joista ne yleensä myös suoriutuvat ihmistä tehokkaammin. Keskusteleva tekoäly oppii ja opettaa. Sen käytössä on nähty hyödyntämispotentiaalia eri osa-alueilla – myös tutkimusviestinnässä.

Tekoälyn käyttö voi auttaa pelastusalan tutkijaa seuraamaan tutkimuksesta tai omista tutkimusaiheista julkisuudessa käytävää keskustelua. Sitä voi myös kokeilla tutkimusten ja tutkimusviestinnän ideoinnissa, moderoinnissa ja kuvien tuottamisessa. Tekoäly ei kuitenkaan pysty ihmisen tavoin ajattelemaan luovasti tai ratkomaan monimutkaisia ongelmia. Luovakin tekoäly on tutkijalle työkalu, ei työn tekijä tai ajattelija.

Vastuu tiedon ja sisällön oikeellisuuden varmistamisesta on aina ihmisellä. Tekoäly pystyy tuottamaan vanhaan tietoon nojaavia vastauksia ja ratkaisuja, mutta se ei ainakaan vielä kykene ihmisen ajattelun kaltaiseen luovuuteen. Lisäksi useimmiten englannin kielelle optimoitujen järjestelmien tuottama suomenkielinen teksti ei välttämättä ainakaan sellaisenaan täytä selkeyden ja saavutettavuuden kriteerejä. Toisaalta tekoäly on myös ketterä kääntämään, ja käännössovellukset kehittyvät nopeasti. Tekoäly voikin nopeuttaa tutkijan työtä auttamalla käännösten tuottamisessa.

Tekoälyn käyttöön liittyvät riskit on tärkeä tunnistaa ja huomioida. Eettisyys ja vastuukysymykset korostuvat. Monet kysymykset tekoälyn tekijänoikeuksista ja oikeanlaisista lähdeviittauksista ovat edelleen ratkaisematta.

Eri rahoittajilla ja organisaatiolla saattaa olla omia linjauksiaan ja ohjeistuksiaan tekoälyn käyttöön tai lähdeviittauksiin. Esimerkiksi kansainvälisiä hankkeita rahoittavan Horizon Europe -ohjelman hakemukseen on merkittävä lähdeviittaus, jos tekoälyä on hyödynnetty hakemuksen kirjoittamisessa.

Luovakin tekoäly on tutkijalle työkalu, ei työn tekijä tai ajattelija.

Lainsäädännön huomiointi on osa luotettavaa tutkimusviestintää

Seuraavassa on avattu pelastusalan tutkijan ja tutkimusviestinnän kannalta hyödyllisiä lakeja. Lisäksi hyödyllisiä lakeja ovat muun muassa pelastuslaki (379/2011) ja yhdenvertaisuuslaki (1325/2014). [Lue lisää ajantasaista tietoa eri laeista \(fnlex.fi\)](#)

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta eli julkisuuslaki

Perustuslain 12.2 §:n mukaan viranomaisen asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Kaikki tutkimusmateriaalit kuten tutkimusaineisto tai analyysitulokset eivät kuitenkaan välttämättä ole julkisia, jolloin niitä ei tarvitse luovuttaa automaattisesti eteenpäin.

Viranomaisen asiakirjojen julkisuudesta säädetään julkisuuslaissa. Periaatteena on, että jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta. Tiedon pyytäjiä tulee kohdella tasapuolisesti.

Tiedonsaannin rajoittamiselle on oltava asiallinen peruste. Kielteinen päätös tulee perustella ja kertoa ne säännökset, jotka oikeuttavat olemaan antamatta tietoa.

Tiedonsaanti ei-julkisesta asiakirjasta on viranomaisen harkinnassa. Tiedon saamista ei tällaisistaakaan asiakirjoista saa rajoittaa ilman laissa säädettyä perustetta eikä enempää kuin se on suojattavan edun vuoksi tarpeellista.

Osa tiedoista on laissa määritelty salassa pidettäväksi. Pelastusviranomainen voi käsitellä työssään myös turvallisuusluokiteltua tietoa. Tällaisten asiakirjojen käsittelyssä myös tutkija on erityisen harkinnan edessä. On hyvä selvittää itselleen vastaukset ainakin seuraaviin kysymyksiin:

- Mitä henkilötiedot, julkiset, salassa pidettävät ja turvallisuusluokitellut tiedot ovat?
- Millaisissa tiloissa ja millaisilla työvälineillä erilaisia tietoja voi käsitellä?
- Miten edellä mainitut seikat näkyvät omassa työssä?

Tekijänoikeuslaki

Tekijänoikeus tarkoittaa tekijän lähtökohtaista yksinoikeutta päättää teoksensa käytöstä. Tekijänoikeus suojaa vain teoksen persoonallista ilmaisumuotoa. Se ei koske ideaa, tietosisältöä tai teokseen sisältyvää teoriaa, jotka ovat vapaasti muiden käytettävissä.

Toisen teoksesta saa jakaa omin sanoin tietoa vaikkapa lehdissä, internetissä, kirjassa tai opetuksessa. Tekijä ja lähde tulee aina mainita hyvän tavon ja ajantasaisten viittaussääntöjen mukaisesti. Tekijänoikeus ei myöskään estä tutkijaa tai asiantuntijaa kirjoittamasta ja levittämästä omia sisältöjään, joissa kommentoidaan toisten tuottamia sisältöjä ja viitataan niihin.

Tekijänoikeuksista säädellään yleisellä tasolla tekijänoikeuslaissa.

Tietosuojalaki

Tietosuoja on perusoikeus, joka turvaa rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien toteutumista henkilötietojen käsittelyssä. Henkilötietojen käsittelystä säädetään yleisellä tasolla tietosuojalaissa. Sen mukaan henkilötietojen käsittelyn on aina perustuttava lakiin.

- **Henkilötietoja** ovat tiedot, joiden perusteella henkilö voidaan tunnistaa. Niitä ovat esimerkiksi nimi, osoite ja auton rekisterinumero. Erityisiä arkaluontoisia ja aina salassa pidettäviä ovat esimerkiksi poliittisiin mielipiteisiin tai terveydentilaan liittyvät tiedot.
- **Rekisteröity** on henkilö, jota henkilötieto koskee.
- **Rekisterinpitäjäksi** kutsutaan henkilöä, yritystä, viranomaista tai yhteisöä, joka määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot.
- **Henkilötietojen käsittelijäksi** kutsutaan rekisterinpitäjistä ulkopuolista tahoa, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän puolesta.

Yksi tietosuojan toteuttamisen keino on tietoturva. Sen tarkoitus on suojata tietoaineisto ja tietojärjestelmät. Tietoturva tarkoittaa muun muassa teknisiä toimenpiteitä, joilla varmistetaan tiedon luotamuksellisuus ja eheys, järjestelmien käytettävyys sekä rekisteröidyn oikeuksien toteutuminen.

Saavutettava viestintä on viranomaisen lakisääteinen velvollisuus. Selkeä ja saavutettava viestintä hyödyttää viestin tuottajaa ja sen vastaanottajaa. Kun viestintä digitaalisissa kanavissa on teknisesti ja sisällöllisesti saavutettavaa, edistetään yhdenvertaisuutta. Samalla vahvistetaan viestinnän laajempaa tavoitavuutta – ja sitä kautta myös vaikuttavuutta.

EU:n saavutettavuusdirektiivi ja digipalvelulaki

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) eli digipalvelulaki tuli Suomessa voimaan 1.4.2019. Taustalla on Euroopan unionin saavutettavuusdirektiivi ja YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista, jotka korostavat osallisuutta ja mahdollisuutta itsenäiseen asiointiin myös digitaalisessa ympäristössä. Saavutettavuus on yksi sopimuksen keskeinen periaate.

Saavutettavuuden edistäminen on olennainen osa julkisen hallinnon palvelujen digitalisointia. Saavutettavuus on sitä, että verkkosivut, mobiiliselvitykset ja niiden sisällöt ovat kaikkien käytettävissä ja ymmärrettävissä. Saavutettavuusvaatimusten neuvonnasta ja valvonnasta vastaa Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Digipalvelulaki säätelee viranomaisten velvoitteista järjestää digitaalisia palveluja ja niihin liittyvistä saavutettavuusvaatimuksista. Laki turvaa asiakkaiden oikeuden hyvään digitaaliseen palveluun. Käytännössä laki velvoittaa noudattamaan kansainvälisen WCAG-ohjeistuksen A- ja AA-tason kriteerejä. Lain yhtenä tavoitteena on, että saavutettavuus ymmärretään keskeisenä viranomais-toiminnan periaatteena ja huomioidaan kaikessa verkkosisältöjen ja -palvelujen toteutuksessa ja ylläpidossa.

Muista viestintä myös tutkimuksen päättyessä

Tutkimuksen päättyessä on hyvä vielä peilata viestintäsuunnitelmaa toteutuneeseen viestintään. Missä onnistuttiin tai epäonnistuttiin ja miksi? Mitä olisi vielä tehtävä?

Pohdittavaa voi herätä seuraavista kysymyksistä:

- Miten viestiä, jos tulos onkin niin sanottu nollatulotulos?
- Miten tutkimuksesta tulisi viestiä sen päättyessä niin, että voisi varmistaa myös mahdollisuuden jatkotutkimukselle?
- Miten tutkimuksen tuloksista viestitään niin, että ne päätyvät tehokkaasti käytännön hyödyksi?

Tutkimuksen aikana ja sen päättyessä esiin nousevia kysymyksiä voi käsitellä esimerkiksi oman työyhteisön, organisaation viestinnän asiantuntijoiden tai pelastusalan tutkijayhteisöjen kanssa. Viestinnällisistä onnistumisista ja epäonnistumisista voi oppia tulevia hanke- ja tutkimusviestintä-

täprojekteja varten. Myöskään niin sanotuista nollatuloksista viestimistä ei tarvitse pelätä. Nollatulotulos voi tarkoittaa tilannetta, jossa tulos ei tuotakaan toivottua tai odotettua arvoa. On kuitenkin tärkeä huomioida, että myös nollatulotulos on tutkimukseen perustuvaa tietoa, jolla on oma roolinsa tutkimuksesta käytävässä keskustelussa ja tiedon jalostumisessa. Tutkimuksesta voi siis joka tapauksessa viestiä, oli tulos toivottu tai ei.

Voi myös käydä niin, että julkaisuja tuotetaan vielä hankkeen tai tutkimuksen päättymisen jälkeen. Tutkimus voi tulla ajankohtaiseksi myöhemmin, vuosienkin kuluttua. Vertaisarviointi voi kestää pitkään. Tutkimus- tai hankeviestinnän onkin tärkeä jatkua myös varsinaisen toiminta-ajan jälkeen.

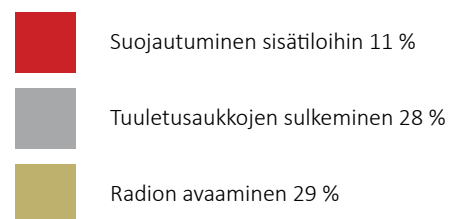
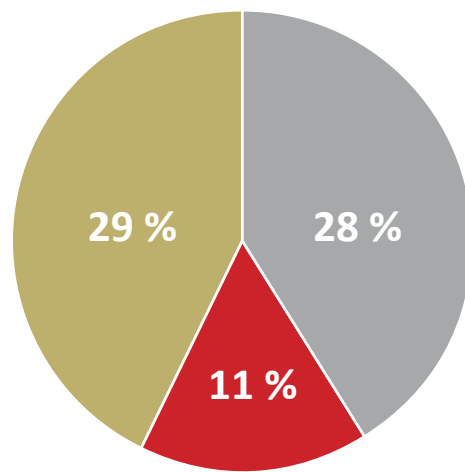
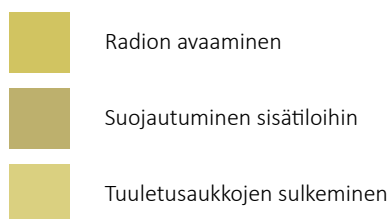
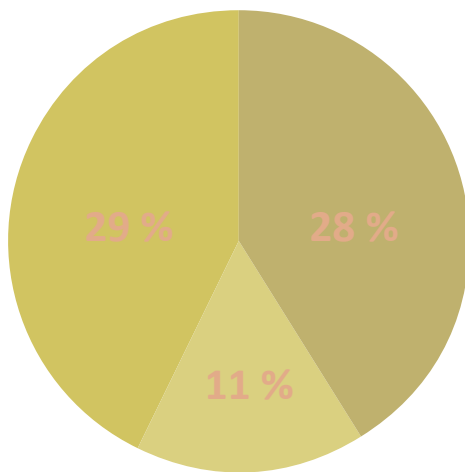
Tutkimustulosten vieminen käytäntöön on pitkäjänteistä työtä, jossa tulosten hyödynnettävyydestä on tärkeä viestiä kohderyhmille sopivissa kohdissa ja kanavissa myös tutkimuksen jälkeen. Tätä voi olla haastava suunnitella etukäteen, mutta mahdollisuudesta on hyvä olla tietoinen ja huomioida se omassa toiminnassa.

Toivottavasti olet hyötynyt oppaasta ja saanut siitä apuja omaan arkeesi tutkimusviestinnän parissa.

Poimi tästä viestinnän suunnittelun tarkastuslista tueksi arjen viestintään

Tutkimusviestinnän tarkastuslista

1. **Tavoitteet:** Mitä viestinnällä tavoitellaan ja miksi viestitään?
2. **Mittarit:** Miten viestinnän ja sen tavoitteiden onnistumista mitataan ja arvioidaan?
3. **Vaikuttavuuden arviointi:** Miten viestinnän vaikuttavuutta tarkastellaan?
4. **Ydinviestit, sisällöt ja termit:** Mitä ollaan kertomassa ja miksi? Jos kohderyhmälle jää yksi asia mieleen, mikä se on? Minkälaisia termejä, lyhenteitä ja aihetunnisteita tutkimuksesta käytetään?
5. **Kohde- ja sidosryhmät:** Kenelle tai mille kohderyhmille viestitään ja miksi? Mitkä ovat sisäiset ja ulkoiset kohderyhmät?
6. **Aikataulut:** Milloin viestintää tuotetaan ja miksi silloin?
7. **Roolit ja resurssit:** Kuka vastaa viestinnästä? Mikä on tutkimusta johtavan rooli, mikä on viestinnän rooli?
8. **Kanavat ja verkostot:** Mitä viestintäkanavia hyödynnetään viestinnässä? Mitä ei hyödynnetä? Miten verkostot voivat mahdollisesti olla mukana viestinnässä ja miksi?
9. **Eettiset kysymykset:** Minkälaisia eettisiä näkökulmia tutkimusviestintään liittyy? Minkälaiset tutkimuseettiset näkökulmat on tärkeä tuoda esiin viestinnässä?
10. **Lainsäädäntö:** Minkälaiset lait ja velvoitteet ohjaavat tutkimusta ja tutkimusviestintää?

Esimerkki ei-saavutettavasta (vasen) ja saavutettavasta (oikea) värien käytöstä.

Tämän oppaan tuottamiseen ovat osallistuneet:

Valmisteleva työryhmä: Tarja Jääskeläinen (Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa), Tuula Kekki (Suomen Pelastusalan keskusjärjestö SPEK), Esa Kokki (Hyvinvointialue Hyvil Oy), Kari Paasonen (Helsingin kaupungin pelastuslaitos), Topi Puronhaara (Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto) ja Brita Somerkoski (Turun yliopisto).

Pelastusopiston 4T-hankehenkilöstö: Aino Harinen, Siiri Pohjoinen ja Iida Silfverhuth.

Lisätietoa tutkimusviestintään

Pelastusopiston 4T-hankkeen tuottama [Pelastusalan tutkimuksen verkkopalvelu](#) -verkkopalvelu kokoaa yhdelle sivustolle ajankohtaista tietoa pelastusalan tutkimuksesta valtakunnallisesti. Palvelu kokoaa tietoa pelastusalan tutkimuksesta tietoa tuottaville, hyödyntäville ja siitä kiinnostuneille. Verkkopalvelua ylläpitää Pelastusopiston TKI-palvelut. Verkkopalveluun voi tarjota tietoa omasta tutkimuksesta ottamalla yhteyttä projektitoimistoon:

projektitoimisto@pelastusopisto.fi

Tutkitun tiedon visualisointi ja yleistajuistaminen on hyödyllinen taito, vaikkei sitä käyttäisi arjessa päivittäin. 4T-hankkeessa tuotettu tiedon visualisointiin ja yleistajuistamiseen keskittyvä verkkokurssi tarjoaa käytännön oppia asiaan.

Lähteet ja linkit

Oppaassa käytetyt julkaistut lähteet

Kehittämiskeskus Opinkirjo 2023. Tutkimusetiikka ja tutkimusluvut.
Julkaistu [organisaation verkkosivustolla](#).
Luettu 15.12.2023.

Koskela Johanna, 2020. [Oodi organisaatiotileille: kuusi syytä, miksi organisaatioiden pitää olla somessa](#). Blogikirjoitus, luettu 15.12.2023.

Blogikirjoitus, luettu 15.12.2023.

Kranjc Sanna 2020. [Seitsemän periaatetta, joilla onnistut viestinnän mittaamisessa](#).
Blogikirjoitus, luettu 15.12.2023.

Laaksonen Salla-Maaria, 2.5.2023. [Tekstiä tuottava tekoäly ja tieteen avoimuus – Think Open \(helsinki.fi\)](#). Blogikirjoitus, luettu 2.10.2023.

Lovidea 2023. [Markkinoinnin tavoitteiden asettaminen SMART-kriteerien avulla](#).
Blogikirjoitus, luettu 15.12.2023.

[Oikeudellisen aineiston internet-palvelu Finlex](#). Luettu 15.12.2023.

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry. 2023. [Tekijänoikeus.fi | tekijänoikeus tekijänoikeus.fi piratismi tekijänoikeuslaki](#). Luettu 15.12.2023.

Tietosuojavaltuutetun toimisto, 2023. [Mitä tietosuoja on?](#) Verkkosivu, luettu 19.12.2023.

Tieteen tiedotus ry., 2022. Tiedebarometri 2022. [Tutkimus suomalaisten suhteesta tieteseen ja tieteellis-tekniseen kehitykseen](#). (PDF) julkaistu lokakuussa 2022, luettu 15.12.2023.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta TENK, 2023. [Verkkosivusto \(tenk.fi\)](#), luettu 15.12.2023.

Valtioneuvoston kanslia 2023. [Avoimesti ajassa. Valtionhallinnon viestintäsuositus 2023 \(sähköinen julkaisu\)](#). Helsinki: Valtioneuvoston kanslia. Luettu 15.12.2023.

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta / Kaskasmedia. 2019. [Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan viestintäopas: käytännön vinkkejä onnistuneeseen viestintään ja vuorovaikutukseen](#). PDF luettu 15.12.2023.

Oppaassa käytetyt julkaisemattomat lähteet

Koskela Johanna, 2023. [LinkedIn-postaus pääviestien määrittelystä](#). Luettu 15.12.2023.

Kosunen Anni, 2023. Miten mitata ja hyödyntää media-analyyseja? Esitys webinaarissa, kuultu 22.8.2023.

Lisäksi oppaan ideoinnissa on hyödynnetty tekoälysovellus ChatGPT:tä sekä Pelastusopiston ja sisäministeriön verkostojen asiakirjoja.

Hyödyllisiä verkkokursseja

eOppivan kaikille avoimet kurssit:

- [Digiturvallinen työelämä](#)
- [Palvelumuotoilun perusteet](#)
- [Saavutettavat asiakirjat verkossa](#)
- [Saavuttavuus ja digipalvelulain vaatimukset](#)
- [Tietosuojan ABC julkishallinnon henkilöstölle](#)
- [Toimi turvallisesti digimaailmassa](#)

Pelastusopiston tuottamat kurssit pelastuslaitoksille ja valtion pelastusviranomaisille, julkaistu Koulumaali-alustalla:

- Pelastusalan viestinnän mittaaminen ja arviointi -verkkokurssi (2022) sisältää materiaalipankin viestinnän mittaamisesta. Lisätietoa: tutkimus@pelastusopisto.fi

Muita hyödyllisiä linkkejä tutkimusviestintään

[Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistus 2020–2025](#)

[Digitaaliset palvelut saavutettaviksi - Saavutettavuusvaatimukset \(saavutettavuusvaatimukset.fi\)](#)

Hautamäki Terhi, 2023. [Miten toimia, jos joutuu maalitetuksi?](#) Acatiimi-leden artikkeli, luettu 15.12.2023.

Kaiku Group. 2021. [Miksi viestinnän kiinnostavuus on nyt tärkeämpää kuin koskaan?](#) Blogikirjoitus, luettu 15.12.2023.

Kuntaliitto, 2023. [Kunnan viranomaisten toiminnan julkisuus](#). Verkkosivu, luettu 15.12.2023.

Lisätietoa avoimesta tieteestä (englanniksi): [Open Science \(europa.eu\)](#)

Lisätietoa digipalvelulaista: [Digipalvelulaki - Valtiovarainministeriö \(vm.fi\)](#)

Lisätietoa tietosuojasta: Tietosuojavaltuutetun toimiston verkkosivusto (tietosuoja.fi)

Macken Linda, 2020. [Vaikuttavaa hankeviestintää palvelumuotoilun avulla](#). Blogikirjoitus, luettu 15.12.2023.

Meltwater 2019. [Viestinnän mittaaminen – Haastattelussa Nesteen Paula Narkiniemi](#). Blogikirjoitus, luettu 15.12.2023.

Narkiniemi Paula, 2019. [4 palvelumuotoilun työkalua jokaisen viestijän työkalupakkiin](#). Blogikirjoitus, luettu 15.12.2023.

Niemi Senni & Viitasalo Maria. 2020. [Tunnetko viestinnän mittaamisen termistön? | Meltwater](#) Blogikirjoitus, luettu 15.12.2023.

[Ohjeita ja vinkkejä verkkosisältöjen saavutettavuuteen \(saavutettavasti.fi\)](#)

Talvinen, Krister 2022. Added Value: Researchers' Guide to Impact and Winning Proposals. Saatavilla [sähköisenä julkaisuna](#), luettu 15.12.2023.

Tieteellisten seurain valtuuskunnan artikkelit käsittelevät tutkitun tiedon tuottamista, julkaisua ja arviointia luotettavasti ja yhteisesti hyväksytyllä tavalla. [Tieteellisten seurain valtuuskunnan artikkelit](#) (vastuullinentiede.fi).

[Tutkimuseettisen neuvottelukunnan hyvän tieteellisen käytännön ohje](#)

[Tutkimuseettisen neuvottelukunnan video ihmistieteiden eettisestä ennakoarvioinnista \(video\)](#)

Työturvallisuuskeskus, 2022. [Somehäirintä ja maalittaminen työssä](#). Blogikirjoitus, luettu 15.12.2023.

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan verkkosivusto [tietokayttoon.fi](#).

Valtiovarainministeriö, 2023. [Tekoälyn eettinen ohjeistus](#), luettu 15.12.2023.

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto, 2007. [Menetelmäopetuksen tietovaranto: Mittaaminen](#). Luettu 15.12.2023.

Liitteet

Pelastusalan tutkimuksen ja tutkimusviestinnän kohde- ja sidosryhmät

Pelastusalan organisaatiot, järjestöt ja verkostot

- [Pelastusopisto](#) koordinoi pelastusalan valtakunnallista tutkimusta ja TKI-asiantuntijaverkoston toimintaa. Se tuottaa tutkimus- ja kehittämishankkeita, kokeita ja testauksia yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelut (TKI) vastaa pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivien järjestämisestä vuosittain. [Julkaisut ja aineistot – Pelastusopisto](#) | [Pelastus- ja turvallisuustutkimuksen vuosikirja](#)
- [Palosuojelurahasto](#) on pelastusalan tutkimus-, kehittämis- ja innovointityön rahoittaja. Sen avustuskohteita ovat olleet muun muassa pelastusalan järjestöjen koulutus- ja valistustoiminta ja alaa tukevat tutkimus- ja kehittämishankkeet. Verkkosivulta löytyy tietoa myös jo rahoitetuista hankkeista.
- [Palotutkimusraati](#) järjestää joka toinen vuosi Palotutkimuksen päivät. Seuraavat päivät järjestetään vuonna 2025.
- [Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto](#) tavoittaa pelastuslaitosten asiantuntijat ja pelastusjohtajat. Se ylläpitää [tietopankkia](#) eri selvityksistä, oppaista ja materiaaleista. Kumppanuusverkoston Pela-TKI-verkosto kehittää pelastusalan TKI-toimintaa.
- [Suomen Palopäällystöliitto](#) koordinoi toimikuntia, turvallisuusfoorumeja, onnettomuuksien ehkäisyn, palotutkiminnan ja turvallisuusviestinnän opintopäiviä. Se järjestää myös vuosittain Palopäällystöpäivät.
- [Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK](#) tuottaa tietoa palo- ja asumisturvallisuudesta, varautumisesta, vapaaehtoistyöstä, palokuntatoiminnasta ja pelastustoimen toimintaympäristön ilmiöistä. SPEK tuottaa tutkimusta ja viestintää ja järjestää rakenteellisen palonehkäisyn opintopäiviä. [Julkaisut – SPEK](#)
- [Pelastusalan naiset](#) on pelastusalan järjestö, joka tekee pieni- ja nuorten tutkimustoimintaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusteemoista. Lisäksi järjestö ohjaa erilaisia opinnäytetöitä.
- [Pelastustoimen jatko-opiskelijaverkosto \(PETOJATKO\)](#) kokoaa yhteen pelastusalalla työskentelevät tutkijat ja pelastusalan teemoja tutkivat henkilöt. Verkosto jakaa tietoa ja tarjoaa vertaistukea opiskelijoille, tekee pelastusalan tutkimus- ja kehitystoimintaa näkyvämmäksi, rohkaisee pelastusalalla toimivia jatko-opintojen pariin ja tukee jatko-opintomahdollisuuksia. Lisätietoa: mikko.puolitaival@sata.fi | mira.leinonen@avi.fi

Myös monet muut oppi- ja tutkimuslaitokset, yritykset, yksittäiset pelastuslaitokset, tutkimuslaitokset ja ennakoitiverkostot tuottavat pelastusalan tutkijan näkökulmasta mielenkiintoista tietoa. Tutustu tahojen omiin verkkosivuihin, ja vilkaise myös Pelastusopiston 4T-hankkeessa tuotettua [verkkopalvelua](#), joka kokoaa ajantasaista tietoa pelastusalan tutkimuksesta.

Ministeriöt ja valtioneuvosto

- [Sisäministeriö](#) järjestää pelastustoimen ajankohtaispäiviä ja valtakunnallisia sisäisen turvallisuuden seminaareja. [Sisäministeriön pelastusosaston](#) tehtäviin kuuluvat pelastustoimen valtakunnallista järjestelyistä huolehtiminen ja kehittäminen. Pelastusosasto koordinoi yhdessä Pelastusopiston kanssa alan TKI-toimintaa.
- [Maa- ja metsätalousministeriö](#) tuottaa tietoa metsäpaloista ja harvaan asuttujen seutujen turvallisuudesta. [Ulkoministeriö](#) tuottaa tietoa metsäpaloista, tähytyslennoista ja Itämeri-yhteistyöstä.
- [Valtiovarainministeriön](#) tutkimusten tulokset linkittyvät esimerkiksi julkiseen talouteen ja mahdollisiin säästöihin, jotka liittyvät pelastusalaan. [Valtioneuvoston](#) sivuilta löytyvät kaikkien Suomen ministeriöiden yhteystiedot.
- [Valtioneuvoston](#) tutkimustoiminta tuottaa tietoa erilaisista sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden ilmiöistä. Tutkimukset vastaavat myös pelastusalan tietotarpeisiin. [Etusivu | Tieto käyttöön \(tietokayttoon.fi\) | Julkaisut \(valtioneuvosto.fi\)](#)

Yliopistot, korkeakoulut ja muut oppilaitokset

- [Aalto-yliopisto](#) tekee TKI-yhteistyötä pelastusalan kanssa muun muassa erilaisissa yhteishankkeissa. Yliopiston insinööritieteiden korkeakoulussa rakennustekniikan laitokselle on nimitetty palotekniikan professori.
- [Itä-Suomen yliopistolla \(uef.fi\)](#) on [julkisoikeuden hallintotieteiden maisterilinja](#), johon voi hakea AMK-päällystötutkinnolla.
- [Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT](#) koordinoi muun muassa ydinalan turvallisuuden koulutusta ja tekee ydinvoimaloiden termohydrauliikkaan liittyvää turvallisuustutkimusta myös pelastusalan näkökulmasta.
- [Laurea-ammattikorkeakoulu](#) turvallisuuden tutkimusohjelman lähtökohdalla on sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden sidonnaisuus muuttuvassa turvallisuusympäristössä. TKI-hankkeissa syntyy ratkaisuja myös pelastusalan tarpeisiin.
- [Maanpuolustuskorkeakoulu](#) maisteriopintoihin valitaan vuosittain kiintiö päällystökoulutuksen suorittaneita. Tutkimus tukee yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta ja sivuaa myös pelastusalaan.
- [Poliisiammattikorkeakoulu](#) tuottaa poliisitoimintaan ja sisäiseen turvallisuuteen liittyvää tutkimusta, toteuttaa hankkeita ja järjestää tapahtumia turvallisuuden tutkijoille. Se tekee yhteistyötä pelastusalan TKI-toimijoiden kanssa. Tutkimusjulkaisut, selvitykset ja raportit löytyvät kootusti: [Polamk, julkaisu- ja tutkimustoiminta](#)
- [Raja- ja merivartiokoulu](#) pelastusalaan linkittyvät tutkimus- ja opetusteemat liittyvät muun muassa ympäristöonnettomuuksien torjuntaan ja johtamiseen, yhteiskunnallisen kokonaisturvallisuuden ja henkisen kriisinkestävyden turvaamiseen.
- [Tampereen yliopistolla](#) on englanninkielinen turvallisuusjohtamisen maisteriohjelma, jonka teemat koskettavat pelastusalan tutkimusta. <https://blogs.tuni.fi/safer/> Tampereen yliopisto tuottaa myös muuta turvallisuuteen liittyvää tutkimusta, jonka tuloksia voi hyödyntää pelastusalalla.
- [Turun yliopiston opettajakoulutuslaitos](#) Raumalla tuottaa oppilaitosturvallisuuteen liittyvää tutkimusta ja kehittämistä. Tutkimushankkeissa on tarkasteltu muun muassa oppilaitosten turvallisuusjohtamiseen ja turvallisuuskasvatukseen kehittämiseen liittyviä ilmiöitä.

Päätöksenteko

- [Hyvinvointialueiden aluehallitukset ja -valtuustot](#) päättävät pelastuslaitosten budjeteista ja toiminnasta eli hyväksyvät palvelutasopäätökset ja päättävät alueensa pelastustoimen palveluista. Lisätietoa: [Päätöksenteko hyvinvointialueella – Valtiovarainministeriö \(vm.fi\)](#)
- [Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy](#) edustaa hyvinvointialueiden johtajia ja aluevaltuustoja. [Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto](#) toimii Hyvil Oy:n alaisuudessa.
- [Kansanedustajat](#) vastaavat lainsäädännöstä ja päättävät valtion talousarviosta eduskunnassa. Päätökset vaikuttavat pelastusalan toimintaedellytyksiin.

Pelastusalan mediat

- [Pelastustieto](#) (julkaisija: Palo- ja pelastustieto ry)
- [Palopäällystö](#) (julkaisija: Suomen Palopäällystöliitto)
- [Palokuntalainen](#) (julkaisija: Kustannusosakeyhtiö Sanomapaja)
- [Pelastusalan ammattilainen](#) (julkaisija: Suomen pelastusalan ammattilaiset)
- [Turvallisuus ja riskienhallinta](#) (julkaisija: Turvallisuuden ja Riskienhallinnan (T & Rh) Tietopalvelu Oy)

Kansainväliset organisaatiot

- [CFPA Europe](#) – Euroopan palontorjuntaliittojen yhteisjärjestö (The Confederation of Fire Protection Associations Europe) laatii ja hyväksyy erilaisia turvallisuussuosituksia ja ohjeita.
- [CTIF](#) – kansainvälinen palo- ja pelastusalan järjestö (Comité technique international de prévention et d'extinction du Feu) on asiantuntija- ja informaatioverkosto, joka julkaisee tulipalotilastoja, järjestää kansainvälisiä konferensseja, organisoii palokuntakilpailuja ja edistää palokuntanuorisotyötä.
- [FEU Federation of European fire officers](#) on eri maiden palopäällystöliittojen yhteistyöjärjestö.
- [Wider Security Network – Home](#) kouluttaa, tiedottaa ja keskustele laajan turvallisuuden kysymyksistä. WISE tarjoaa yhteistyöfoorumia, jossa voi edistää vuoropuhelua ja tiedonvälitystä. WISEn blogiin voi tarjota sopivia tekstejä matalalla kynnyksellä [Wider Security Network – Blogit](#)

Muut kansalliset organisaatiot

- [Aluehallintovirastot](#) valvovat pelastustoimintaa, pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa sekä ulkoisia pelastussuunnitelmia ja harjoitusten toteutumista eri toimialueilla. Ne järjestävät myös koulutusta, kehittävät toimintaa ja myöntävät valtionavustuksia.
- [Kaks – Kunnallisan kehittämissäätö](#) rahoittaa kuntia palvelevaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa, tuottaa julkaisuja, keskustele ja kouluttaa.
- [Kriisinhallintakeskus](#) toimii sisäministeriön alaisuudessa. Sen tutkimus on käytännönläheistä ja perustuu usein isompiin konsortiohankkeisiin. Tutkimus keskittyy rauhanoperaatioiden ja siviilikriisinhallinnan vaikuttavuuden kehittämiseen.
- [Puolustusvoimien maanpuolustuskurssien](#) avulla tavoitetaan alueellisesti huoltovarmuuden kannalta oleellisia avainhenkilöitä.
- [Työsuojelurahasto](#) on suomalaisen työelämän tutkimuksen ja kehittämisen rahoittaja, jolta on myös saatavissa sparrausta hakemuksen laatimiseen.
- [Työterveyslaitos](#) on työterveyden kehittäjä ja toteuttaa muun muassa pelastusalaan liittyviä projekteja.
- [Työturvallisuuskeskus](#) tarjoaa tietoa, koulutusta ja välineitä turvallisten ja terveellisten työolojen kehittämiseen ja ylläpitämiseen.

PELASTUSOPISTO

ISBN 978-952-7217-77-1 (pdf)
ISSN 2342-9305 (pdf)